

Protokół Nr 24/2023
posiedzenia Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
z 17 kwietnia 2023 r.

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosław Słoma otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i przywitał członków Komisji, a także zaproszonych uczestników posiedzenia.

Obecni członkowie Komisji:

1. p. Słoma Jarosław – Przewodniczący Komisji,
2. p. Palińska Magdalena – Wiceprzewodnicząca Komisji,
3. p. Astramowicz-Leyk Teresa,
4. p. Homza Zbigniew.

Nieobecni członkowie Komisji:

p. Sycz Miron.

Goście uczestniczący w posiedzeniu Komisji:

1. p. Barbara Willan, Przewodnicząca Stowarzyszenia Mazurskiego Mniejszości Niemieckiej,
2. p. Henryk Hoch, Przewodniczący Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur,
3. p. Marta Mularczyk, Kierownik Biura Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur,
4. p. Piotr Dukat, Przewodniczący Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej,
5. p. Anna Kazańska, specjalista ds. kultury Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia i przedstawił planowany przebieg obrad Komisji. Następnie zapytał, czy są uwagi do proponowanego porządku posiedzenia. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie nad jego przyjęciem.

Za przyjęciem porządku posiedzenia głosowało 4 członków Komisji, przeciw - 0, wstrzymało się - 0.

Przyjęty porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Zapoznanie się z działalnością jednej z mniejszości narodowej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 23/2023 z 20 lutego 2023 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

3. Zapoznanie się z działalnością jednej z mniejszości narodowej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

Przewodniczący Komisji przywitał przedstawicieli mniejszości niemieckiej w województwie warmińsko-mazurskim oraz Pełnomocnika Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktora Leyka.

Następnie poinformował, że wraz z Pełnomocnikiem Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uczestniczył w zwołanej przez Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej konferencji prasowej (23 marca br.), której tematem była redukcja środków budżetowych dla mniejszości niemieckiej na naukę języka niemieckiego, jako języka mniejszości narodowej. Dodał, że ograniczenia funduszy dokonało Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz podkreślił, że jest to dyskryminacja polskich obywateli należących do mniejszości niemieckiej.

W dalszej części Przewodniczący Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej, p. Piotr Dukat podziękował Przewodniczącemu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Pełnomocnikowi Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych za okazane wsparcie w ww. kwestii. Następnie wspólnie z p. Anną Kazańską, specjalistą ds. kultury Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej, omówił najważniejsze z tegorocznych wydarzeń i projektów, tj.:

- Dzień Mniejszości Narodowych i Etnicznych (3 czerwca br. na terenie „Osady Kozackiej Ataman“),
- letnie zabawy dla dzieci z językiem niemieckim - spotkania o charakterze warsztatowym mające na celu budowanie i pogłębianie poczucia tożsamości narodowej oraz kulturowej najmłodszego pokolenia stowarzyszenia,
- Jarmark Bożonarodzeniowy (16 grudnia br. na dziedzińcu Domu Kopernika), w ramach którego odbywa się m.in. uroczysty koncert świąteczny,
- comiesięczne spotkania seniorów,
- działalność wydawnicza, m.in. publikacja niemieckojęzycznego miesięcznika pt. *Allensteiner Nachrichten* poświęconego szerokiej problematyce funkcjonowania mniejszości niemieckiej,
- Dzień Żałoby Narodowej (19 listopada br. na cmentarzu przy ul. Wojska Polskiego), upamiętnienie poległych żołnierzy oraz cywilów, którzy padli ofiarą wojny,
- spotkania adwentowe dla seniorów,
- koło robótek ręcznych, warsztaty tkackie - ręcznie robione dzieła sztuki są prezentowane podczas spotkań kulturalnych i wystaw.

Ponadto p. Anna Kazańska zasygnalizowała, że Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej działa wspólnie m.in. z Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach oraz Związkiem Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce z siedzibą w Opolu.

Przewodniczący Komisji podziękował przedstawicielom Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej za omówienie tegorocznych działań Stowarzyszenia i zaprosił do zabrania głosu Przewodniczącą Stowarzyszenia Mazurskiego Mniejszości Niemieckiej, p. Barbarę Willan.

Na wstępie p. Barbara Willan zwróciła uwagę, że z powodu znacznego obniżenia tegorocznych dotacji otrzymywanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Stowarzyszenie ograniczyło niektóre z zaplanowanych działań.

Następnie potwierdziła, że pomimo ograniczonych środków, Stowarzyszenie podjęło się realizacji corocznych zadań, m.in. organizacji kursów języka niemieckiego dla dzieci w formie zajęć pozalekcyjnych, kontynuacji wydawania miesięcznika pt. *Masurische Storchenpost*, a także realizacji projektu skierowanego do młodzieży.

W tym miejscu p. Barbara Willan dodała, że bezpłatne zajęcia pozalekcyjne nauki języka niemieckiego dla dzieci szkół podstawowych są prowadzone od 25 lat i wyjaśniła, że w bieżącym roku odbywają się one w dwóch szkołach, w dwóch grupach, po dwie godziny tygodniowo. Ponadto dodała, że projekt młodzieżowy jest realizowany ze środków własnych we współpracy ze szkołami, które bezpłatnie użyczają sal lekcyjnych.

Kontynuując p. Barbara Willan poinformowała, że po analizie tegorocznego budżetu, z powodu rosnących kosztów wynajmu, noclegów i wyżywienia, zdecydowano o rezygnacji z organizacji

przedsięwzięcia pn. *Spotkanie Stowarzyszenia Mazurskiego. Seminarium: „Ziemia Kętrzyńska jakiej nie znamy”*.

Przewodniczący Komisji podziękował p. Barbarze Willan. Kolejno oddał głos Przewodniczącemu Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur, p. Henrykowi Hoch oraz Kierownik Biura ZSNWiM, p. Marcie Mularczyk.

Na wstępie p. Henryk Hoch przedstawił strukturę Związku wskazując, że ZSNWiM zrzesza stowarzyszenia niemieckie, koordynuje i wspiera ich pracę, czyni wysiłki na rzecz integracji mniejszości niemieckiej, reprezentuje ją i jej interesy wobec polskich oraz niemieckich władz, urzędów i instytucji, a także pozyskuje środki finansowe.

Kontynuując p. Henryk Hoch poinformował o najważniejszych działaniach zaplanowanych w bieżącym roku i wśród nich wymienił m.in. wydawanie miesięcznika pt. *Mitteilungsblatt* oraz przygotowywanie cotygodniowej audycji kulturalno-informacyjnej *Allensteiner Welle* ukazującej prace organizacji niemieckich z województwa warmińsko-mazurskiego, która jest nadawana przez regionalną rozgłośnię Radio Olsztyn.

Następnie wskazał imprezy zaplanowane w bieżącym roku przez Związek, tj. Festyn Letni Mniejszości Niemieckiej (Butryny, 24 czerwca), obchody 30-lecia powstania Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur, Kongres komunalno-polityczny (Olsztyn, 7 października), Festiwal Narodów Europy „Pod wspólnym niebem” (Olsztyn, 27 sierpnia), ponadto liczne seminaria, warsztaty i spotkania adwentowe. Podkreślił, że wszelkie działania podejmowane przez Związek oraz należące do niego stowarzyszenia, mają służyć krzewieniu i popularyzacji kultury, mowy, tradycji, a także obrzędów niemieckich.

Na zakończenie p. Henryk Hoch, podobnie jak jego przedmówcy, poruszył temat zmniejszenia o prawie 40 mln zł subwencji na naukę języka niemieckiego, jako języka mniejszości narodowej. Podkreślił, że taki proceder jest łamaniem art. 35 Konstytucji RP, który mówi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim, należącym do mniejszości narodowych i etnicznych, wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. Wskazał także, że łamana jest Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, która stanowi, że zabrania się dyskryminacji wynikającej z przynależności do mniejszości. Ponadto wskazał, że zostały naruszone zobowiązania m.in. Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 r. oraz Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych.

Kończąc swoją wypowiedź p. Henryk Hoch odczytał fragment stanowiska, które zostało przyjęte przez Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur w sprawie zmniejszenia subwencji na nauczanie języka niemieckiego jako języka mniejszości w szkołach.

Podziękował Przewodniczącemu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Pełnomocnikowi Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych za okazywane wsparcie.

Następnie głos zabrał Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktor Leyk, który poinformował o wynikach konkursu ofert na realizację zadań publicznych samorządu województwa warmińsko-mazurskiego z zakresu działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych przez organizacje pozarządowe w 2023 roku. Wyjaśnił, że dotacje otrzymały 22 oferty na łączną kwotę 200 tys. zł i zaznaczył, że zostały już podpisane umowy z organizacjami.

Ponadto odniósł się do kwestii redukcji środków budżetowych na naukę języka niemieckiego, jako języka mniejszości narodowej, dokonanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki podkreślając, że jest to działanie, które godzi w interesy mniejszości niemieckiej oraz pozostaje w rażącej sprzeczności z obowiązującym w RP porządkiem prawnym.

Radny Zbigniew Homza ponowił propozycję złożoną na posiedzeniu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 20 lutego 2023 roku dot. zwiększenia do 300 tys. zł kwoty przeznaczonej na zadania z zakresu mniejszości narodowych i etnicznych w budżecie województwa na 2024 rok.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk przypomniała, że na poprzedniej Komisji ustalono, żeby wstrzymać się z ww. wnioskiem do czasu realizacji tegorocznych zadań, ponieważ w przypadku poprawnego wydatkowania i rozliczenia środków, Komisja będzie miała argument, żeby wystąpić o zwiększenie puli środków finansowych dla mniejszości narodowych i etnicznych w 2024 roku. Następnie odniosła się do kwestii ograniczenia wsparcia finansowego z budżetu państwa dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz wyraziła zdanie, że system polityczny można poznać po stosunku do wszystkich mniejszości, w tym mniejszości narodowych i etnicznych. Zadeklarowała także wsparcie działań realizowanych przez społeczności narodowe i etniczne.

Na zakończenie Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma zwrócił uwagę na dwa wydarzenia, które miały miejsce w ostatnich tygodniach. Pierwsze z nich to upamiętnienie cmentarza ewangelickiego w Olsztynie (przy węźle przesiadkowym Olsztyn-Śródmieście) z udziałem przedstawicieli Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, władz miasta Olsztyna oraz społeczności mniejszości niemieckiej. Drugie wydarzenie związane było z ceremonią prezentacji oznakowania cmentarza żydowskiego, który znajduje się przy domu oczyszczenia projektu Ericha Mendelsohna.

Ponadto Przewodniczący Komisji poinformował, że wspólnie z radnym Zbigniewem Homzą przygotowują się do wyjazdu do Ukrainy z kolejnym transportem humanitarnym. Zaproponował też, żeby w kolejnym miesiącu prac Komisja przewidziała rozmowy na temat wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2021 w zakresie mniejszości narodowych i etnicznych. Zwrócił również uwagę, że w przyszłym roku przypadają dwie rocznice związane z Immanuelem Kantem, tj. 280 rocznica urodzin i 200 rocznica śmierci wielkiego filozofa. W związku z powyższym poprosił o przygotowanie Stanowiska Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w sprawie przygotowania przez samorząd województwa warmińsko-mazurskiego obchodów wymienionych rocznic na Warmii i Mazurach. Dodał, że w regionie są dwa miejsca szczególnie związane z Immanuelem Kantem, tj. Jarnołtowo (pod Morągiem) oraz Gołdap.

4 Sprawy różne i wolne wnioski.

Nie wniesiono.

5 Zatwierdzenie Protokołu nr 23/2023 z 20 lutego 2023 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 23/2023 posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się 20 lutego 2023 r. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie.

Za pozytywnym przyjęciem ww. Protokołu głosowało 3 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

6 Zakończenie posiedzenia.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował członkom Komisji za udział w obradach. Następnie zamknął posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 17 kwietnia 2023 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak